

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 4 Kasım 2022

Sayı : 46634

74111

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan soruların Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih DÖNMEZ tarafından yanıtlanması için gereğini saygılarımla arz ederim.

Ünal DEMİRTAŞ
Zonguldak Milletvekili

14 Ekim 2022 tarihinde Türkiye Taşkömürü Kurumu'na bağlı Amasra Müessesesi'nde grizu patlaması meydana gelmiş ve 41 madencimiz şehit olmuştur. Olayla ilgili olarak, 31.10.2022 tarihinde, 3 maden mühendisi, 1 jeoloji mühendisi, 1 jeofizik mühendisi, 1 elektrik mühendisi ve 1 makine mühendisinde oluşan 7 kişilik bilirkişi heyeti tarafından inceleme yapılmış ve hazırlanan "Ön Bilirkişi Raporu" Amasra Cumhuriyet Başsavcılığı'na verilmiştir.

Bu raporda TTK Amasra Müessesesi'ndeki kazanın meydana gelmesindeki en önemli unsurun yetersiz "havalandırma sistemi" olduğuna vurgu yapılmış ve "Ön Bilirkişi Raporu"nun "Sonuç ve Kanaat" bölümü, "Havalandırma" başlığı altında; **"TTK'ya bağlı ATİM'de maden havalandırmasının iyileştirilmesine dair hayata geçmeyen yatırım ve iyileştirme projeleri kazanın meydana gelmesinde önemli rol oynamıştır. Yetersiz ve etkisiz havalandırma sistemi olayın meydana gelmesindeki en temel unsurdur. Ocağın içinde yeterli miktarda ve hızda hava dolaşımı sağlanamamış, bu nedenle yanıcı, patlayıcı gazları ve tozları insanların çalıştığı ve bulundukları yerlerde seyreltme ve hızla ortamdan uzaklaştırma görevi yerine getirilememiştir.....Havalandırma sistemi yeterli ve etkili olsaydı olayın meydana gelmesi önlenirdi"** tespitleri ifade edilmiştir.

Bununla birlikte, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde kurulan "Bartın'ın Amasra İlçesinde Meydana Gelen Maden Kazasının Tüm Yönleriyle Araştırılarak Benzer Kazaların Önlenmesine Yönelik Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu", 02.11.2022 tarihinde bir toplantı yapmıştır. Toplantıda dinlenilmek üzere davet edilen kurumlardan olan Türkiye Taşkömürü Kurumu'nu Genel Müdür Yardımcısı Muharrem Kiraz temsil etmiştir. TTK Genel Müdür Yardımcısı Muharrem Kiraz komisyon toplantısında, "Ön Bilirkişi Raporu"nda belirtildiği gibi kazanın meydana gelmesinde "Havalandırma Sistemi"nin etkisinin olmadığı, 10 Mart 2015 tarihinde, Maden İşyerlerinde İş Sağlığı Ve Güvenliği Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik" değişikliği yapıldığı, bu değişiklikle maden ocaklarında, havalandırma sisteminin, hava yönünün ters çevirebilecek özellikte, (itış ve emiş özelliklerinin bir arada olduğu) aspiratörler kullanılması konusunda bir yükümlülük getirildiğini, Türkiye Taşkömürü Kurumu'na bağlı 5 müessesenin 3'ünde aspiratörlerin modernizasyonunun yapıldığını, bu değişikliklerin mevzuata uymak için yapıldığını, ancak Amasra ve Üzülmüş Müesseselerinde aspiratörlerin değiştirilmediğini, Amasra Müessesesi'nde "Havalandırma sistemi acil hallerde ve ihtiyaç halinde kullanılabilmesi için hava yönünü ters çevirebilecek özellikte olur" düzenlemesi uyarınca çıkılan ihalenin 2 kere iptal edildiği, son ihalenin 18.10.2021

tarihinde yapıldığı ,ancak üzerinden geçen 1 yıla rağmen ihaleyi alan firmanın, hava yönünü ters çevirebilecek özellikte (itiş ve emiş özelliklerini bir arada taşıyan) aspiratörleri halen kurmadığı ifade edilmiştir.

Söz konusu yönetmelik 10 Mart 2015 tarihinde 29291 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu değişiklik, “Maden İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği’nin, “EK- 3” başlığı altında düzenlenen “Yeraltı Maden İşlerinin Yapıldığı İşyerlerinde Uygulanacak Asgari Özel Hükümler” kısmında yapılmış ve *“MADDE 21 – Aynı Yönetmeliğin Ek-3’ünün 10.21 inci bendinden sonra gelmek üzere 10.22 nci bent eklenmiştir. “10.22. Havalandırma sistemi acil hallerde ve ihtiyaç halinde kullanılabilmesi için hava yönünü ters çevirebilecek özellikte olur”* şeklindeki madde ilave edilmiştir. Bu değişiklik ile maden ocaklarındaki havalandırma sistemlerinde, mevcutta sadece emiş yapan aspiratörlerin aynı zamanda itiş de yapabilecek özellikte olması gerektiği, bu şekilde hava yönünü ters çevirebilecek özellikte (itiş ve emiş özelliklerini bir arada taşıyan) aspiratörlerin kullanılması zorunluluğu getirilmiştir.

Bu değişiklik 2014 yılında meydana gelen Soma Maden Faciası’nın ardından getirilmiş bir değişikliktir. Maden kazalarında Türkiye Taşkömürü Kurumu gibi madencilikte önemli bir yeri olan kamu kurumunun Genel Müdür Yardımcısının, madenlerde meydana gelen kazalarda bu zorunluluğu, “mevzuata uymuş olmak için” yaptığını söylemesi ise son derece kaygı ve endişe verici olup, ülkemizdeki maden facialarından hiç ders çıkarılmadığını ikrar etmek anlamına gelmektedir.

Bu çerçevede;

- 1) 10 Mart 2015 tarihinde 29291 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “ Maden İşyerlerinde İş Sağlığı Ve Güvenliği Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik” gereğince Türkiye Taşkömürü Kurumu’na bağlı 5 müesseseden 2’sinde, -Amasra ve Üzülmüş Müesseselerinde-, havalandırma sistemlerinde, hava yönünü ters çevirebilecek özellikte (itiş ve emiş özelliklerini bir arada taşıyan) aspiratör değişikliğinin,8 yıldır yapılmamasının nedeni nedir?
- 2) Amasra Müessesesi’nde, havalandırma sistemlerinde, hava yönünü ters çevirebilecek özellikte (itiş ve emiş özelliklerini bir arada taşıyan) aspiratörlerin temini için çıkılan ilk 2 ihalenin iptal edilmesinin nedeni nedir?
- 3) Amasra Müessesesi’nde, havalandırma sistemlerinde, hava yönünü ters çevirebilecek özellikte (itiş ve emiş özelliklerini bir arada taşıyan) aspiratörlerin temini için çıkılan, Türkiye Taşkömürü Müessesesi Genel Müdür Yardımcısı Muharrem Kiraz tarafından 18.10.2021 tarihinde olduğu ifade edilen ihale hangi usule göre yapılmıştır? Bu ihale sonucunda, hangi firma, ne kadar bedelle bu ihaleyi almıştır? Bu firmaya şimdiye kadar ne kadar ödeme yapılmıştır?
- 4) Amasra Müessesesi’nde, havalandırma sistemlerinde, hava yönünü ters çevirebilecek özellikte (itiş ve emiş özelliklerini bir arada taşıyan) aspiratörlerin temini için yapılan 18.10.2021 tarihli ihalenin şartnamesine göre işin teslim tarihi ne zamandır? İhale şartnamesine göre işin teslim tarihinin gecikmesi nedeniyle süre uzatımı verilmiş midir? Verildiyse kaç gün ve kaç kere süre uzatımı verilmiştir? İhale şartnamesine göre, işin teslim

tarihinde tamamlanmaması nedeniyle ihaleyi alan firmaya, önerenin cevaplandığı tarih itibariyle ne kadar idari para cezası verilmiştir?

- 5) 10 Mart 2015 tarihindeki yönetmelik değişikliği gereğince, TTK'ya bağlı Üzülmaz Müessesesi'nde, havalandırma sistemlerinde, hava yönünü ters çevirebilecek özellikte (itiş ve emiş özelliklerini bir arada taşıyan) aspiratörlerin temini için ihale yapılmış mıdır? Yapıldıysa ihale ne zaman yapılmıştır? İhale hangi usulle yapılmış ve hangi firmaya ne kadar bedelle verilmiştir? Eğer ihale yapılmadıysa, ihale yapılarak "havalandırma sistemini hava yönünün tersine çevirebilecek özellikte emişli ve itişli aspiratör" temini için Üzülmaz Müessesesi'nde de bir maden kazası olması mı beklenmektedir?